

**Observatori
Metropolità
de l'Habitatge
de Barcelona**

Ajuntament
de Barcelona

Àrea
Metropolitana
de Barcelona

Diputació
de Barcelona

Generalitat
de Catalunya

AMB EL SUPORT DE:
Associació de Gestors
de Polítiques Socials
d'Habitatge de Catalunya

L'habitatge compartit i les llars complexes a Barcelona

Quantificació a partir de l'Enquesta
Sociodemogràfica de Barcelona

Laboratoris

Barcelona, desembre de 2025

INVESTIGACIÓ, REDACCIÓ I EDICIÓ:
Carolina Orozco Martínez

AMB LA COL-LABORACIÓ DE:
Equip Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona

AMB EL SUPORT DE:
Institut Municipal de l'Habitatge i Rehabilitació de Barcelona (IMHAB)
Institut Municipal del Paisatge Urbà i Qualitat de Vida (IMPUQV)
Agència d'Energia de Barcelona
Foment de Ciutat de l'Ajuntament de Barcelona
Institut Català d'Energia (ICAEN)

ENS TROBARÀS A:
Plaça de la Vila de Gràcia 6, baixos
08012 Barcelona
info@ohb.cat

SEGUEIX-NOS:
www.ohb.cat
@OMHBcn

Índex

Destacats	3
1. Introducció	4
2. Contextualització	6
3. Metodologia	8
3.1. Les llars complexes: definició	9
4. Les llars complexes: quantificació	11
5. Característiques de les llars complexes	13
5.1. Grandària de la llar	13
5.2. Tinença, renda i despesa en habitatge	14
5.3. Distribució espacial de les llars complexes	18
5.4. Edat de les de les persones en llars complexes	20
5.5. Indicadors de risc de pobresa i/o d'exclusió social	21
6. L'habitatge compartit i les trajectòries residencials: marc teòric	24
6.1. Habitatge compartit desitjat i no desitjat.....	24
6.2. Estratègies residencials	25
6.3. Trajectòries residencials migrants.	25
6.4. Marc normatiu, jerarquies i ús dels espais.....	27
6.5. Canals d'accés i submercats	29
7. Conclusions	31
8. Referències	33
9. Annex	35

Destacats

La quantificació de les llars complexes és útil per a obtenir una aproximació quantitativa del fenomen de l'habitatge compartit a Barcelona. Les llars complexes són la sumatòria de les llars nuclears extenses (nucli familiar amb més persones), les llars multinuclears (més d'un nucli familiar) i les llars sense nucli.

En 2024, el 16,4% de les llars de la ciutat (115.554 llars) són complexes. D'aquestes, **el 8,1% són en habitatge compartit sense vincles familiars, en concret 57.492, mentre que el 8,2% són amb vincles familiars, 58.062 llars.** Entre el 2017 i el 2024 s'aprecia un augment de les llars complexes amb altres (del 5,9% al 8,1%) i un descens de les familiars (del 10,1% al 8,2%).

Entre les llars on viuen estrangers hi ha més que són complexes (26,3%), de les quals el 13,7% són sense vincles (32.471 llars) i el 12,5% complexes amb vincles familiars (29.598). Tanmateix, les llars complexes també són molt presents entre els nadius (11%), de les quals un 5,1% són sense vincles familiars (22.573) i un 5,9% amb vincles (26.342).

L'habitatge compartit està fortament vinculat al mercat del lloguer. El 70,5% de les llars complexes amb població estrangera i el 43,6% de les complexes d'autòctons viuen en règim de lloguer. En les llars complexes sense vincles familiars és on es detecta una major presència de lloguer d'habitacions (23%, 13.223 llars).

De mitjana, **les llars complexes sense vincles destinen el 45,1% dels seus ingressos al pagament de l'habitatge,** molt per sobre de la mitjana de les llars de Barcelona (36,2%). En canvi, **les llars complexes familiars destinen el 21,2%.** El 26,9% de les llars complexes, a més, no comparteixen pressupost.

Hi ha una clara dimensió territorial del fenomen. **Les llars complexes sense vincles familiars es concentren principalment als barris centrals,** mentre **les llars complexes familiars es localitzen a barris populars del nord de la ciutat.**

1. Introducció

L'accés a l'habitatge és actualment la principal preocupació de la ciutadania, especialment a les grans capitals, com és el cas de Barcelona. **En un context de tensió al mercat de lloguer, en què l'esforç per accedir i mantenir un habitatge és cada vegada més gran, mercats paral·lels absorbeixen la població residencialment exclosa.** Així, l'habitatge compartit mitjançant el lloguer o el sotsarrendament d'habitacions com a estratègia residencial són pràctiques bastant esteses tant a Barcelona com a moltes grans ciutats globals.

Tot i que aquest tipus de tinença no és nou i ha estat tradicionalment una forma habitual d'accés a l'habitatge per a certs col·lectius com ara joves, migrants o estudiants, **cada vegada més sectors de la població comparteixen habitatges amb persones sense vincles de parentiu com la seva única opció residencial.** D'altra banda, no es disposa d'informació estadística precisa sobre aquest fenomen, no es recull en cap registre oficial i persisteix en una zona grisa de la normativa d'habitatge.

L'objectiu d'aquest informe és **obtenir una radiografia general del fenomen de l'habitatge compartit a Barcelona** a partir de l'explotació de les dades de l'Enquesta Sociodemogràfica de Barcelona (ESDB).

Després d'aquesta introducció, en un segon apartat s'exposa el context general en què s'emmarca l'estudi, començant amb una descripció del fenomen de l'habitatge compartit que creix a manera de resposta a les tensions del mercat. El tercer capítol es descriu la metodologia, la font de dades explotada en aquest exercici i **s'introdueix el concepte de llar complexa i les subcategories: llars complexes familiars i llars complexes amb altres.** Seguidament, i com a part empírica d'aquest estudi, en el quart capítol es presenten els resultats de la quantificació de les llars complexes, després de la reclassificació per parentius.

En el cinquè capítol s'analitzen les **principals característiques sociodemogràfiques de les llars complexes:** grandària de la llar, règim de tinença, renda i despesa en habitatge. A més, s'estudia la **distribució espacial** de les llars complexes totals, familiars i sense vincles **a escala de Gran Barri.** També, s'han elaborat piràmides de població de les persones residents en llars complexes i s'han contrastat també altres variables disponibles a l'ESDB **sobre risc de pobresa i exclusió social.**

Posteriorment, el sisè capítol recull un breu marc teòric on s'introdueixen les casuístiques on l'habitatge compartit pot ser desitjat o no desitjat. Es descriuen els conceptes d'estratègia residencial i de trajectòria residencial, destacant el rol de l'habitatge compartit en diferents moments vitals d'aquesta trajectòria. A continuació, es presenten esquemàticament diferents categories d'habitatge compartit, d'una banda, en funció de l'ús dels espais i de l'altra, segons les jerarquies internes d'organització i de convivència als habitatges, en relació també amb el marc normatiu.

Finalment, l'informe es tanca amb una síntesi de les principals conclusions i aportacions. Es destaquen els avenços metodològics

assolits mitjançant la reclassificació de les llars i **la lectura del fenomen de l'habitatge compartit i de les necessitats insatisfetes des de la perspectiva de les llars complexes**. Per tancar, s'assenyalen els desafiaments pendents en matèria d'informació estadística i es proposen futures línies de recerca.

2. Contextualització

Tot i que cada sistema residencial té les seves particularitats, els estudis sobre habitatge actualment no poden desvincular-se de les dinàmiques econòmiques globals, on el valor de canvi de l'habitatge s'eleva exponencialment en detriment del de la seva funció en la reproducció social. Aquesta tendència estructural que es reproduïx, almenys, durant les dues darreres dècades i mitja, té com a **principal corol·lari la separació entre el preu mitjà de l'habitatge i els ingressos de la població** (Observatori Metropolità de l'Habitatge, 2024).

Lògicament, aquesta problemàtica dificulta tant l'efectiva emancipació residencial dels joves en els moments vitals desitjats com la inserció residencial dels nouvinguts, per citar dues de les principals conseqüències que se'n deriven del problema de l'assequibilitat.

En aquest context, **apareixen mercats secundaris d'habitatge que donen refugi a la població residencialment exclosa, com ara, l'habitatge compartit mitjançant el lloguer o sotsarrendament d'habitacions**. Aquests acords de coresidència sorgeixen com a estratègia residencial per fer front a les despeses en habitatge per part d'aquells amb rendes baixes o que no poden reunir els requisits per accedir al mercat formal.

L'habitatge compartit sota aquestes característiques es pot interpretar llavors com un acord de coresidència disfuncional només justificat per les necessitats econòmiques i **és un indicador d'una necessitat d'habitatge insatisfet, oculta en llars amb estructures complexes**. No obstant això, en contextos d'estat del benestar feble, el suport familiarista mitjançant l'habitatge compartit és clau a l'hora de fer front a la resolució de les cures i la reproducció social, configurant una expressió cultural de la cohabitació funcional, que, en aquests casos, aporta beneficis no monetaris.

Malgrat que **l'habitatge compartit és una pràctica àmpliament estesa i que el lloguer d'habitacions conforma una part significativa de l'oferta actual d'habitatge a la ciutat** (Orozco-Martínez et al., 2025), és difícil de visualitzar en les estadístiques oficials, ja que no s'hi recull explícitament. A més, el sotsarrendament i el lloguer d'habitacions romanen en una zona grisa de la normativa en matèria d'habitatge, tot i que recentment el Parlament de Catalunya ha estès la regulació de preus del lloguer també a les habitacions.

Val la pena esmentar, a més, que **l'habitatge compartit està contemplat dins la categoria d'habitatge insegur de la classificació ETHOS¹**, que identifica diferents tipologies de sensellarisme i d'exclusió residencial. En definitiva, l'habitatge compartit quan és una coresidència no desitjada i disfuncional no constitueix un règim de tinença adequat pel desenvolupament de la vida.

Considerar l'habitatge compartit com una pràctica amb un fort arrelament cultural i, per tant, legitimada, o bé entendre'l com una

¹ ETHOS és la European Typology of Homelessness and Housing Exclusion, FEANTSA.

situació que requereix gestió i intervenció, no és simplement un debat teòric. Aquesta distinció té conseqüències significatives per a les polítiques d'habitatge en general i, especialment, per al **càlcul del dèficit residencial i de les necessitats d'habitatge insatisfetes**.

Per dimensionar la situació, segons dades d'Eurostat² per al 2024, l'edat d'emancipació a Espanya és, de mitjana, els 30 anys, quan la mitjana de la Unió Europea és de 26,4 anys. Ambdues xifres contrasten amb la mitjana de 22 anys en l'edat d'emancipació dels països nòrdics.

Dades de l'Enquesta a la Joventut de Barcelona (2020) mostren que el percentatge de joves emancipats de 20 a 24 anys és el 31,5% i en la cohort de 25 a 29 anys és el 74,1%. Si aquestes xifres es comparen amb, per exemple, les de Suècia, amb un 78% i 96% de joves emancipats per cohort respectivament, i seguint la mida mitjana de la llar de Barcelona de 2,55 persones per habitatge³, **aquests joves no emancipats representarien una necessitat aproximada de 24.800 habitatges al municipi**.

Per altra banda, d'acord amb dades de l'INE⁴, entre el 2021 i el 2024 van arribar a Barcelona 361.000 persones procedents de l'estranger. Seguint la mateixa mida mitjana de la llar (2,55), només en aquest període, **aquest col·lectiu representaria una necessitat aproximada de 141.000 habitatges**. En contrast, en aquest mateix període **es van afegir al parc només 7.956⁵ habitatges d'obra nova**.

² Eurostat Estimated average age of young persons leaving the parental household.

³ Estadística continua de la població, INE.

⁴ Estadística de migracions i canvis de residència, Institut Nacional d'Estadística (INE).

⁵ Servei d'Estudis i Documentació d'Habitatge, a partir dels certificats finals d'obra dels col·legis d'aparelladors.

3. Metodologia

L'ESDB és un instrument estadístic de l'Ajuntament de Barcelona que permet quantificar la població del municipi, i alhora descriure amb periodicitat les seves característiques sociodemogràfiques i les dels habitatges. **Es descriuen les unitats de convivència** que els ocupen d'una manera menys complexa que els censos de població (Oficina Municipal de Dades, 2025). L'enquesta **té una mostra prou representativa** i compta actualment amb quatre edicions: 2017, 2020, 2022 i 2024, les quals s'analitzaran en aquest estudi (Taula 1).

Taula 1. Univers i mostres de l'Enquesta Sociodemogràfica de Barcelona, 2017 – 2024

Font: Oficina Municipal de Dades, Ajuntament de Barcelona.

	Univers			Mostra			Error mostral		
	Habitatges Estimats	Llars Estimades	Població Estimada	Habitatges	Llars	Població	Habitatges	Llars	Població
2017	695.353	727.687	1.682.318	4.578	4.515	10.415	±1,6%	±1,6%	±01,0%
2020	710.700	751.378	1.783.556	4.671	4.552	11.092	±1,5%	±1,5%	±01,0%
2022	689.624	761.052	1.652.760	4.698	4.696	10.522	±1,7%	±1,7%	±01,1%
2024	706.546	789.358	1.700.606	4.773	4.723	10.470	±1,6%	±1,1%	±01,1%

Els instruments estadístics que analitzen la població, utilitzen, principalment, dues maneres de classificar les llars o grups de persones que conformen unitats domèstiques: la primera d'acord amb les seves despeses i pressupost (*housekeeping*) i la segona segons els nuclis i parentius (*household dwelling*) (United Nations, 2017).

L'ESDB classifica les llars d'acord amb el seu pressupost en tres categories: unipersonals, llars amb pressupost conjunt i multi-llars. Aquestes darreres, quan les persones fan front a les despeses essencials de manera separada, encara que visquin en el mateix habitatge (Oficina Municipal de Dades, 2025). Les diferents edicions de **l'ESDB mostren un augment recent del fenomen multi-llar, i passen d'un 2,9% en 2017 (19.963 llars) a un 6,6% en 2024, o en xifres absolutes 46.748 de les llars de la ciutat** (Oficina Municipal de Dades, 2025).

Malgrat que les multi-llars són una aproximació molt rellevant al fenomen de l'habitatge compartit, que, a més, té l'avantatge de poder-se quantificar amb una variable directa del qüestionari de l'ESDB, presenta, però, algunes febleses. En efecte, d'una banda, **no es comptabilitzen aquelles llars que, tot i compartir pressupost, estan compostes per més d'un nucli familiar**, una situació que des de

mitjans del segle XX havia anat perdent pes en la nostra societat i que, com es veurà, presenta una tendència a l'augment.

D'altra banda, en la pràctica és difícil rastrejar l'origen, el grau i la intensitat real dels ingressos i despeses compartides (INE, 2001). En aquest sentit, **aquest estudi proposa una aproximació complementària per quantificar l'habitatge compartit a Barcelona a partir de la classificació de les llars d'acord amb els parentius i nuclis familiars**, aprofitant la riquesa de les dades disponibles en l'ESDB.

3.1. Les llars complexes: definició

Aquest estudi parteix de la reclassificació de les llars de l'ESDB segons el concepte de llar-domicili o *household dwelling* (United Nations, 2017), és a dir, que **totes les persones que viuen en un habitatge pertanyen a la mateixa llar. Així, el nombre d'habitatges i el nombre de llars que els ocupen són iguals.**

Les categories de llars s'obtenen classificant-les a partir dels nuclis familiars i les relacions de parentius. L'INE actualment fa servir aquest concepte de llar i la defineix com a grup humà format per una o diverses persones que resideixen habitualment en un habitatge, sense la necessitat de vincles familiars entre ells (INE, 2013).

Resulten doncs cinc categories bàsiques:

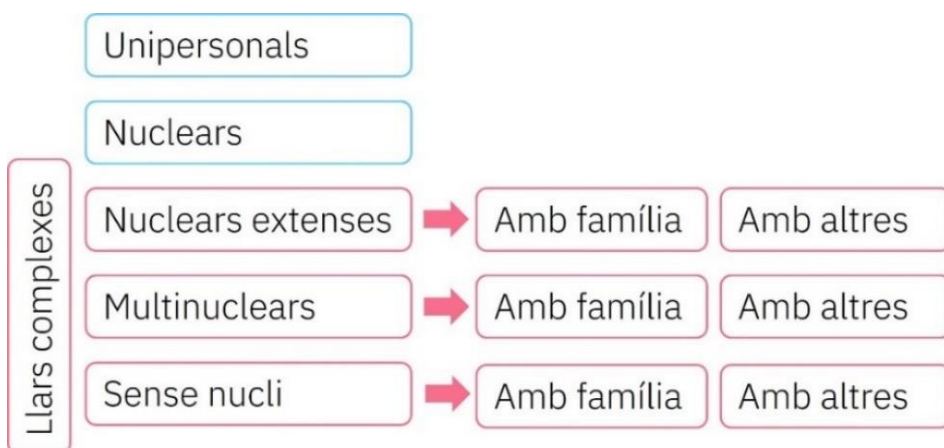
1. Llars unipersonals.
2. Llars nuclears, conformades per parelles amb fills o sense, o mare o pare amb fills.
3. Llars nuclears extenses, formades per un nucli familiar amb presència d'altres persones, siguin o no família.
4. Llars multinuclears, constituïts per més d'un nucli familiar, independentment de la relació de parentiu.
5. Llars sense nucli, dues o més persones que no formen un nucli familiar, pot ser amb parentiu o sense.

Les últimes tres categories, nuclears extensos, multinuclears i sense nucli, constitueixen les denominades llars complexes (Orozco-Martínez et al., 2024). Aquesta reclassificació permet quantificar les llars complexes i **segmentar-les a partir de les relacions de parentiu en dues subcategories: llars complexes amb família i llars complexes amb altres**, com se sintetitza en la Figura 1.

A més, la riquesa i el detall dels parentius recollits per l'ESDB (Taula 2) és clau a l'hora de desenvolupar aquesta alternativa metodològica.

Figura 1. Classificació de les llars segons parentius.

Font: Elaboració pròpia.

Taula 2. Classificació dels parentius amb o sense vincle familiar de l'ESDB, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

Parentius amb vincle familiar	Parentius sense vincle familiar
Cònjuge/Parella	Servei domèstic
Fill/a	Rellogat/da/Propietari/ària
Fill/a de l'actual parella	Amic/ga
Àvia/Avi	Company/a de pis
Mare o pare	Altres relacions
Parella del pare/mare	No ho sé
Sogre/a	
Nora/Gendre	
Net/a	
Germà/ana	
Cunyat/da	
Nebot/da	
Tieta/Oncle	
Cosí/ina	
Altres familiars	

Adicionalment, **les llars s'han classificat també d'acord amb l'origen dels integrants: amb nascuts a l'estranger** (tots o mixtos) i tots **espanyols** (autòctons). Es considera com a origen el lloc de naixement i no la nacionalitat dels individus, atès que, amb dades del 2024, un 25,4% dels nascuts a l'estranger son a més, nacionalitzats com a espanyols, amb un biaix important entre els originaris d'Amèrica Llatina.

4. Les llars complexes: quantificació

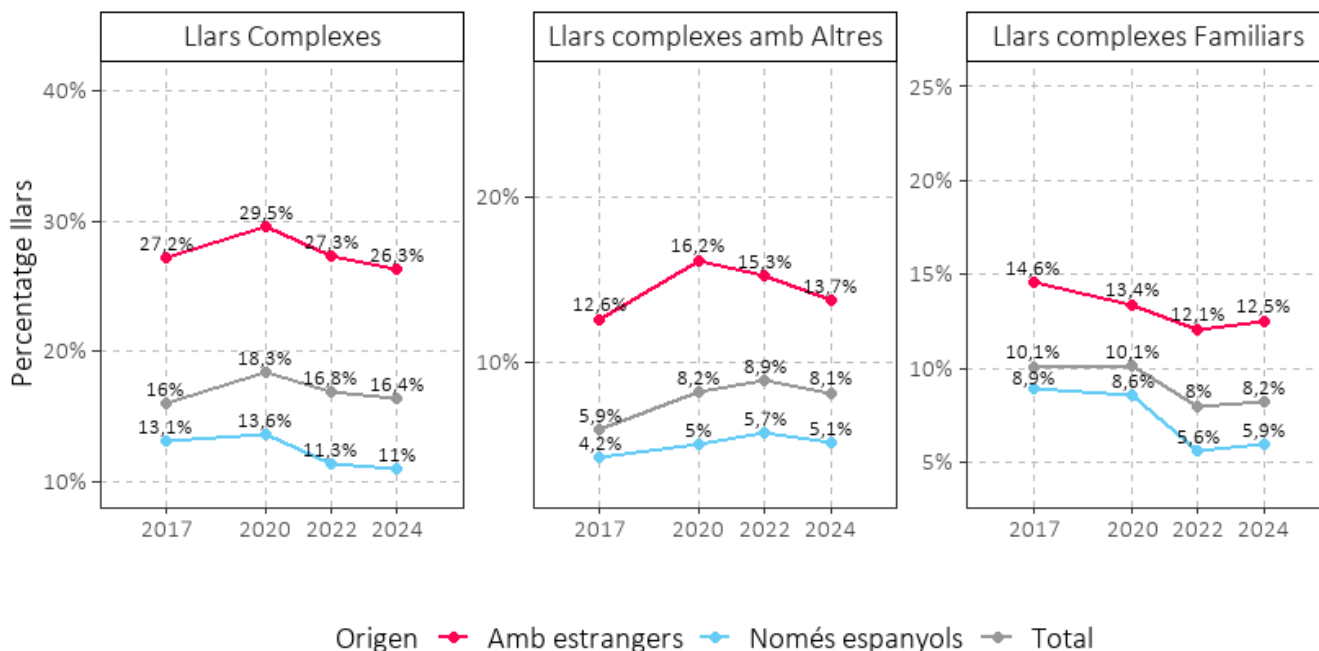
L'objectiu central d'aquest estudi és obtenir una aproximació quantitativa de l'habitatge compartit a partir de les llars classificades com a complexes, que, alhora, s'han dividit entre complexes familiars i complexes sense vincles de parentiu (amb altres) i s'ha afegit també l'origen. Com a resultat, la Figura 2 mostra que **les llars de composició complexa són actualment un 16,4%, és a dir, 115.554 llars del total de la ciutat Barcelona.**

No obstant això, la **proporció de llars complexes és significativament superior en aquelles amb presència de nascuts a l'estranger**, i supera una quarta part (**26,3%**) del total de llars d'immigrants en 2024 (**62.069 llars**) amb un pic en proporció del 29,5% en 2020, però no en la xifra absoluta (57.948).

Pels nadius espanyols, l'evolució mostra una lleugera disminució en la proporció de llars complexes, arribant a **l'11% en 2024, equivalent a 48.915 llars** (Taula 3).

Figura 2. Llars complexes a Barcelona segons origen, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

Quan s'analitzen les subcategories de llars complexes (familiars i amb altres), aquelles de composició familiar han minvat lleugerament entre el 2017 i el 2024, per passar d'un 10,1% a l'actual 8,2%, equivalent a 58.062 llars. Aquest descens ha estat semblant en les llars d'estrangers

i nadius, tot i que, la proporció de llars complexes dels estrangers duplica a la de nadius en el 2024 (12,5% i 5,9%).

Per altra banda, **la proporció de llars complexes amb altres**, aquelles que reflecteixen l'habitatge compartit amb persones sense cap vincle de parentiu, **són 57.492 llars en el 2024 (8,1%)**, dividides en **22.573 de nadius (5,1%), 32.471 d'estrangers (13,7%)** i 2.448 llars amb origen desconegut. Aquestes dades confirmen la hipòtesi de més **predominança de complexitat a les llars de les persones nascudes a l'estranger, tant en proporció com en valors absoluts.**

Taula 3. Quantificació de les llars complexes per origen a Barcelona, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 – 2024.

	2017	2020	2022	2024
Llars complexes d'espanyols	71.065	66.890	50.758	48.915
Complexes familiars	48.420	42.139	25.091	26.342
Complexes amb altres	22.645	24.751	25.667	22.573
Llars complexes amb estrangers	40.110	57.866	57.948	62.069
Complexes familiars	21.524	26.178	25.587	29.598
Complexes amb altres	18.586	31.687	32.361	32.471
Llars complexes origen no disponible	0	5.488	7.368	4.570
Complexes familiars	0	3.517	4.327	2.122
Complexes amb altres	0	1.970	3.041	2.448
Llars complexes total Barcelona	111.175	130.243	116.074	115.554
Complexes familiars	69.943	71.835	55.005	58.062
Complexes amb altres	41.232	58.408	61.069	57.492

5. Característiques de les llars complexes

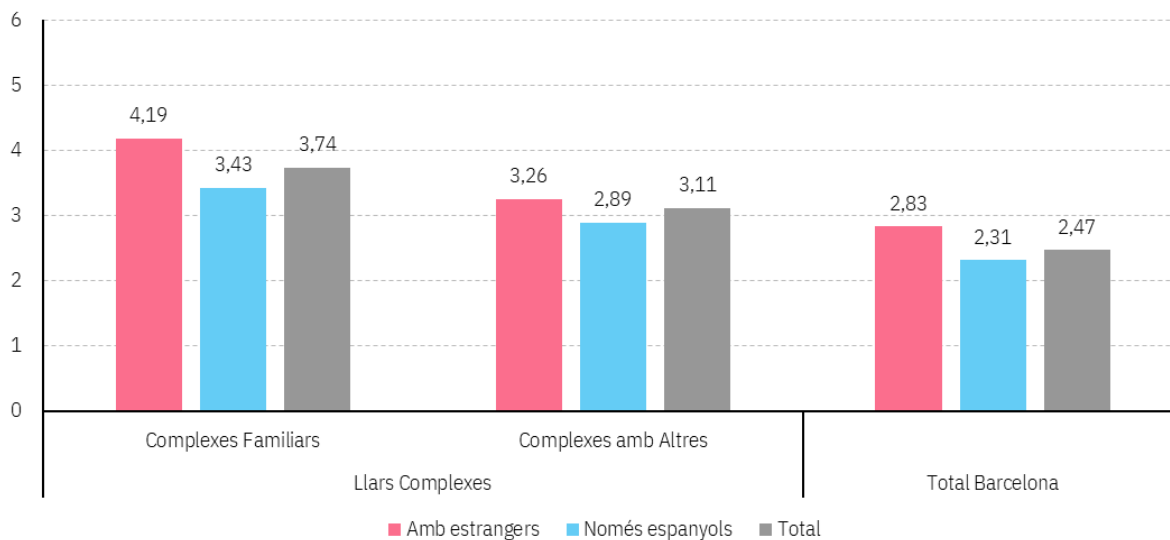
5.1. Grandària de la llar

D'acord amb les dades de l'ESDB 2024, la mida mitjana de la llar és de 2,44 persones en 2024 per al total del municipi. Es parteix de 2,45 persones per llar en 2017, passant a 2,52 en 2020 i 2,45 en 2022, mantenint xifres bastant semblants i només es detecta un lleuger augment durant el 2020, que podria estar relacionat amb la seva excepcionalitat.

És interessant analitzar la grandària de les llars complexes en contrast amb les xifres del total de llars de Barcelona. A la Figura 3 s'han agrupat totes les llars enquestades en les quatre edicions, diferenciant-les per origen.

Figura 3. Grandària mitjana de la llar a Barcelona per tipus de llar, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

En primer lloc, és evident com **les llars amb nascuts a l'estranger són més nombroses** (2,83 persones per llar) que les dels autòctons (2,31 persones). Es corrobora **també que les llars complexes familiars són més nombroses**, especialment amb estrangers (4,1 persones per llar). Les llars complexes sense vincles de parentiu estan conformades de mitjana per 3,11 persones.

5.2. Tinença, renda i despesa en habitatge

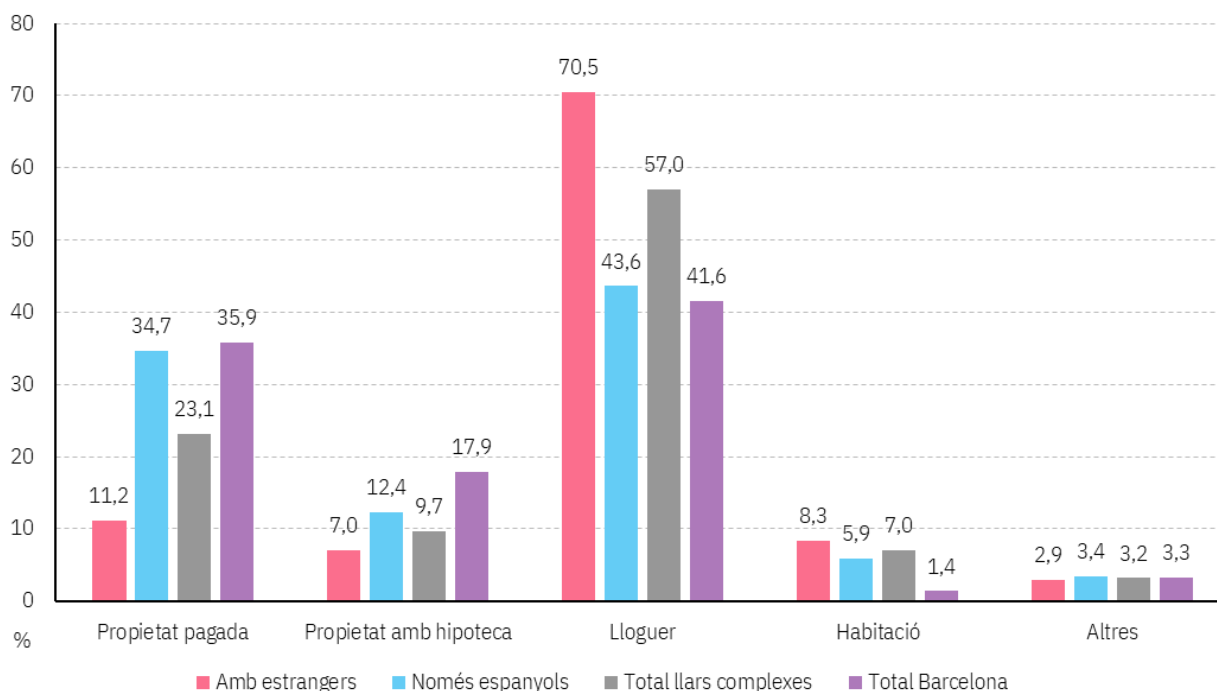
El règim de tinença majoritari a Barcelona és el lloguer amb un 41,6% del total de llars enquestades entre 2017 i 2024, seguidament d'un 35,9% de llars amb propietat totalment pagada i 17,9% amb hipoteca.

L'evolució recent mostra que el total de **les llars amb població estrangera a Barcelona són principalment llogateres**, en 2017 eren 66,8% i en 2024 un 69,1%. **Pels autòctons, la proporció més gran s'agrupa en aquelles llars amb propietat pagada**, les quals augmenten entre 2017 i 2024 i passen del 44,5% al 48%, seguidament de les llars llogateres que minven lleugerament en el període analitzat del 30,1% fins a un 29,9% actual. **En conseqüència, la relació de la població nascuda a Espanya amb l'habitatge no està tan directament condicionada per l'evolució dels preus del lloguer**, com si ho estan els estrangers.

Quan s'analitza el règim de tinença de **les llars complexes** en contrast amb el total de les llars de Barcelona (Figura 4), s'observa com **són majoritàriament llogateres, especialment aquelles amb estrangers que són el 70,5%**.

Figura 4. Règim de tinença de les llars complexes a Barcelona per origen, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

Per altra banda, la proporció d'aquelles llars que declaren viure en una habitació és significativament superior, un 7% de les llars classificades com a complexes, xifra que contrasta significativament amb l'1,4% de

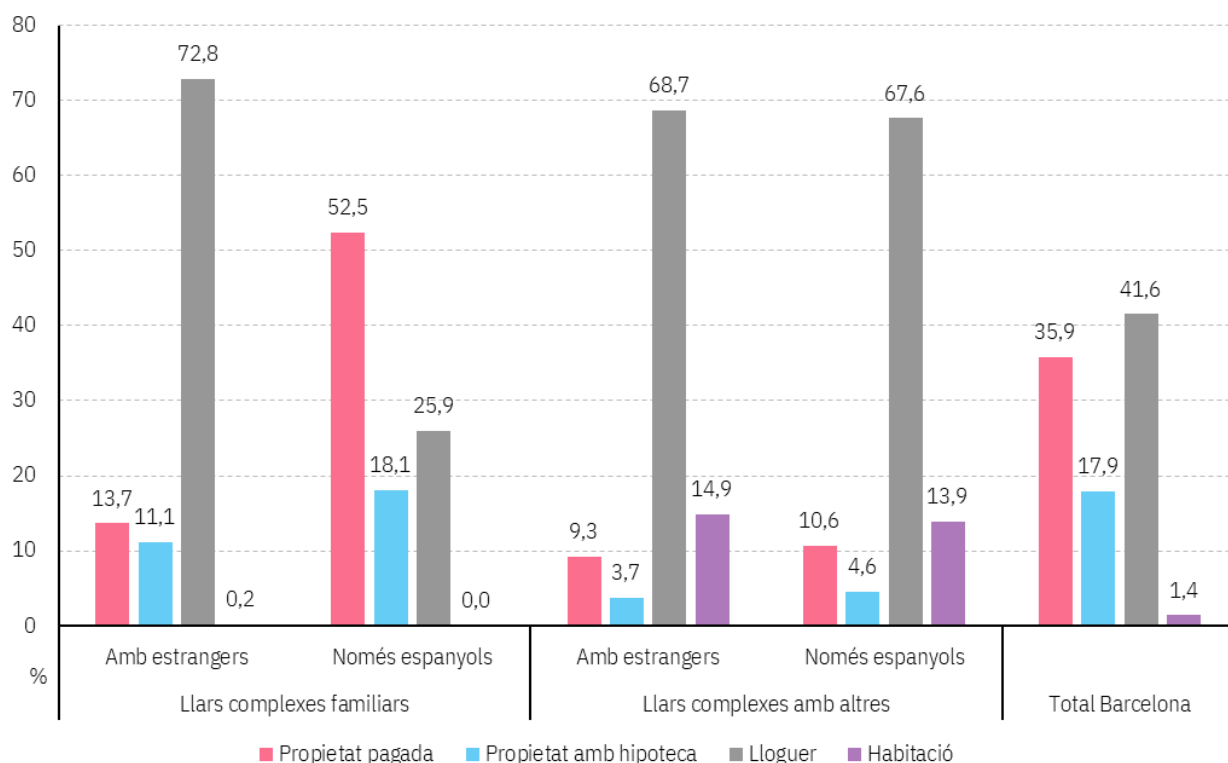
mitjana del total de llars de Barcelona, que en el període 2017- 2024 passen del 0,4% al 2,2%.

Cal notar que la xifra d'habitatge compartit mitjançant el lloguer d'habitacions i el sotsarrendament que es declara (1,4%) queda lluny de la que es detecta (8,1%) amb la metodologia proposta per estimar l'habitatge compartit sense vincles de parentius. Aquest desajust pot respondre a la naturalesa de l'enquesta; per exemple al fet de que només s'entrevisti a la persona de referència de l'habitatge (titular del contracte o propietària) o bé a la possible reticència a admetre el sotsarrendament, atès que es troba en una zona grisa de la normativa.

Fet aquest aclariment, si es continua amb l'anàlisi de les dades de les llars complexes segons règim de tinença encara es pot realitzar una nova desagregació. Quan es divideixen aquestes llars en les dues subcategories: complexes familiars i complexes sense vincles de parentiu, i a més, es classifiquen per origen (Figura 5), **destaca l'elevada proporció de llars complexes familiars d'espanyols amb propietat pagada (52,5%), mentre en els altres tres grups les llars es concentren principalment al règim de lloguer.** Les habitacions com a règim de tinença apareixen en proporció semblant en les llars complexes amb altres, tant d'espanyols (13,9%) com d'estrangers (14,9%).

Figura 5. Règim de tinença de les llars complexes familiars i amb altres a Barcelona per origen, 2017 - 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

Per complementar aquestes xifres, la Figura 6 mostra **l'evolució recent de les llars enquestades que declaren viure en una habitació**. És destacable l'augment recent pel total de Barcelona, que passa del 0,4% al 2,2% (15.128) . **Només el 12,1% (13.925) de les llars que aquest exercici classifica com a complexes havien declarat viure en una habitació**. Per aquelles llars complexes amb altres sense parentiu, la xifra arriba al 23% (13.223 llars).

Figura 6. Evolució de les llars que viuen en una habitació a Barcelona, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

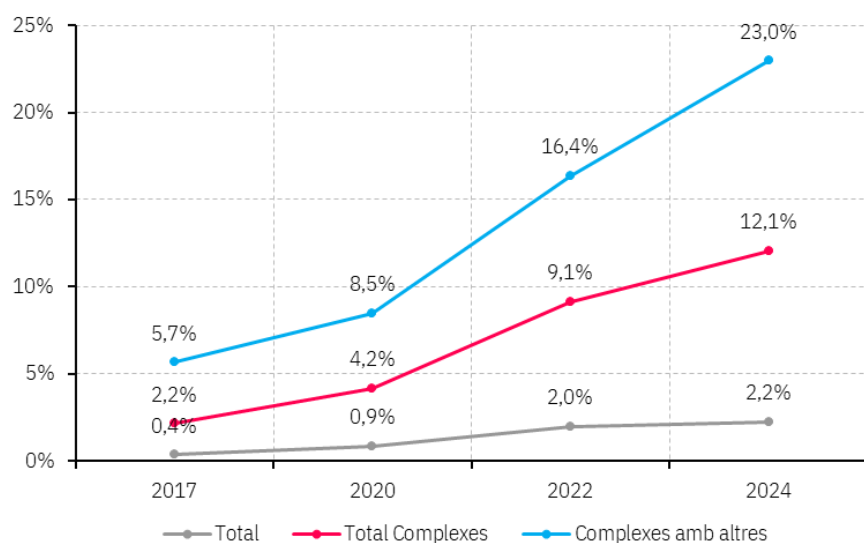
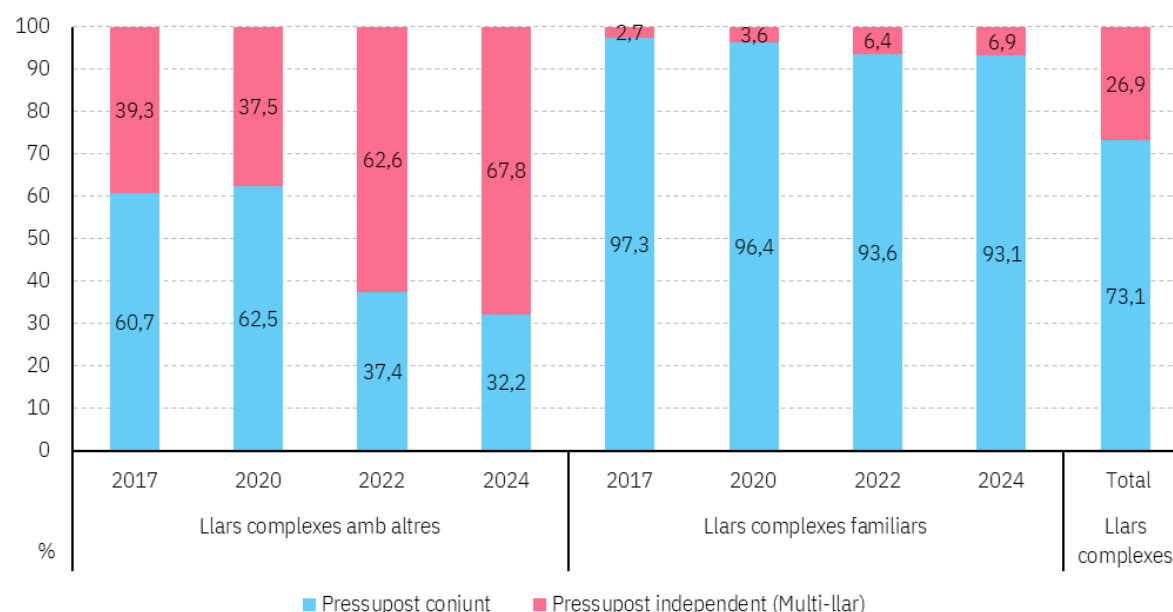

Figura 7. Evolució de les llars complexes segons pressupost conjunt o independent, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

La Figura 7 mostra altra manera de contrastar les llars complexes amb la classificació de llar pròpia de l'ESDB (per pressupost conjunt o independent). Gran part de les llars complexes familiars tenen un pressupost conjunt per a les despeses d'habitatge i d'alimentació, un 93,1% en 2024. Per altra banda, **les llars complexes sense vincles de parentiu mostren una tendència a l'augment del pressupost independent i arriben al 67,8% en 2024.**

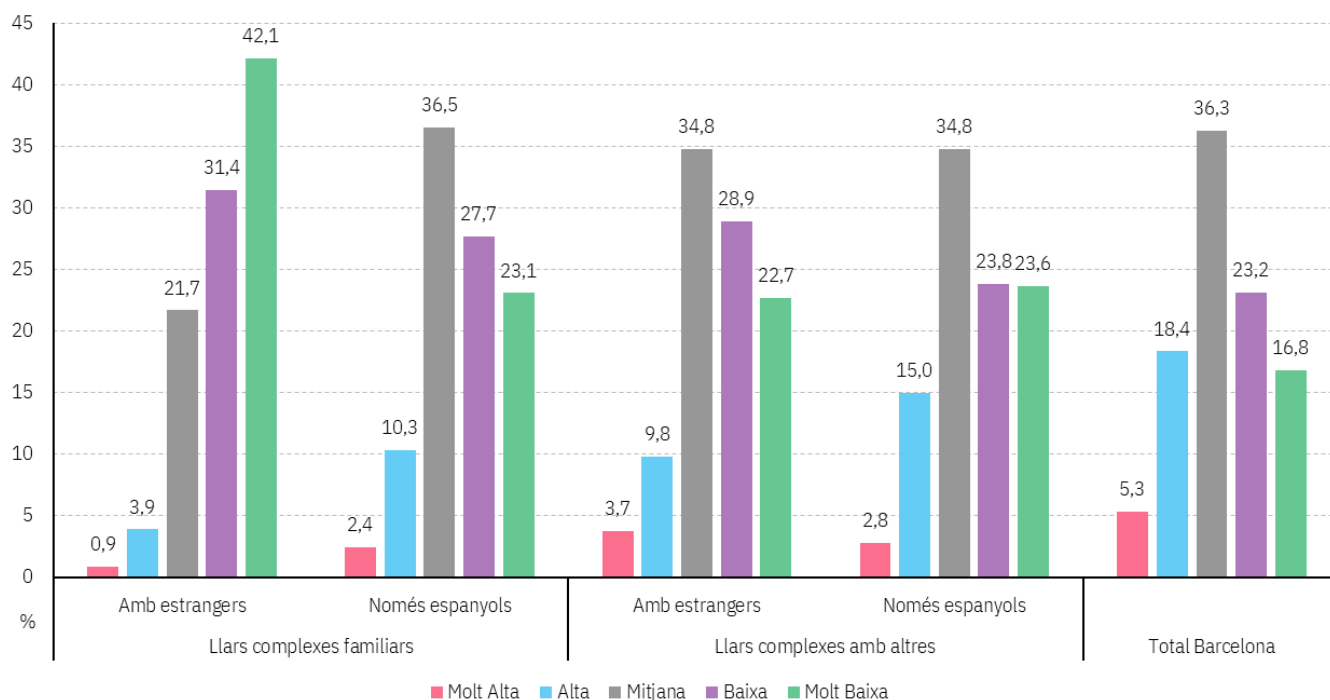
L'ESDB també recull dades sobre la renda de les llars i la presenta dividida en cinc trams (molt alta, alta, mitjana, baixa i molt baixa). La metodologia de l'enquesta menciona que en l'edició del 2017 les dades de la renda del 21,5% de les llars no es van recollir, en conseqüència, la Figura 8 mostra les dades del període 2020-2024.

Mentre que el total de llars de Barcelona classificades amb renda molt baixa són el 16,8%, a les llars complexes de totes les categories aquesta proporció és superior. Destaquen **les llars complexes dels nascuts a l'estranger de composició familiar, que concentren el 72,6% als trams de rendes baixes i molt baixes.** Per altra banda, les llars complexes amb altres dels dos col·lectius i les complexes familiars dels autòctons s'ubiquen en proporció més alta al tram mitjà de renda.

Aquestes dades poden indicar els motius de compartir habitatge per origen: els autòctons com una estratègia de suport a la reproducció social i a les cures, mentre que els estrangers com a mecanisme per fer front als pagaments d'habitatge de manera conjunta.

Figura 8. Trams de renda de les llars complexes a Barcelona per origen, 2020 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

L'enquesta, a més, proporciona dades sobre la despesa de les llars en habitatge, bé sigui pel pagament d'hipoteques, lloguers o habitacions. Coneixent aquesta informació, és possible calcular el percentatge de la

renda que les llars destinen a l'habitatge en relació amb els seus ingressos.

Tenint en compte les dades de tinença i la classificació de les llars complexes per origen i per composició, la Taula 4 mostra **el percentatge mitjà de la renda que les llars destinen al pagament de l'habitatge** (sense tenir en compte subministraments i altres despeses relacionades).

Els nascuts a l'estranger estan en una situació més crítica de manera generalitzada, exceptuant aquelles en règim de propietat amb hipoteca. Per règim de tinença, **les llars que més percentatge dels seus ingressos destinen a l'habitatge es concentren al lloguer, tant d'habitatge sencer (43,4%) com d'habitacions (41,8%) i per ambdós col·lectius**.

De la mateixa manera, a les llars complexes es pot observar una clara tendència diferenciada entre orígens i composició. **Mentre les llars complexes amb altres en ambdós col·lectius destinen més percentatge d'ingressos a l'habitatge**, les llars complexes familiars dels espanyols es troben lluny d'aquesta situació. Per la seva banda, les llars complexes familiars dels immigrants estan en situació de risc relatiu.

Taula 4. Percentatge de la renda que destinen les llars al pagament de l'habitatge a Barcelona, 2017 - 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

	Estrangers				Espanyols				Total
	2017	2020	2022	2024	2017	2020	2022	2024	
Règim de tinença									
Propietat amb hipoteca	27,5	33,0	27,8	28,9	25,7	29,5	27,5	26,1	27,7
Lloguer	47,9	52,6	44,4	45,2	39,1	44,0	38,9	36,8	43,4
Habitació	33,4	40,4	46,6	39,7	n/d	32,1	52,4	44,0	41,8
Llars complexes	30,0	38,7	40,6	40,2	21,0	26,8	29,2	24,1	32,2
Complexes amb Altres	43,5	43,1	44,9	45,4	49,0	47,9	48,3	39,7	45,1
Complexes Familiar	34,0	33,4	34,4	33,8	11,2	13,1	11,2	11,6	21,2
Total llars Barcelona	36,2	38,9	36,2	36,2	16,7	18,4	17,0	15,5	22,7

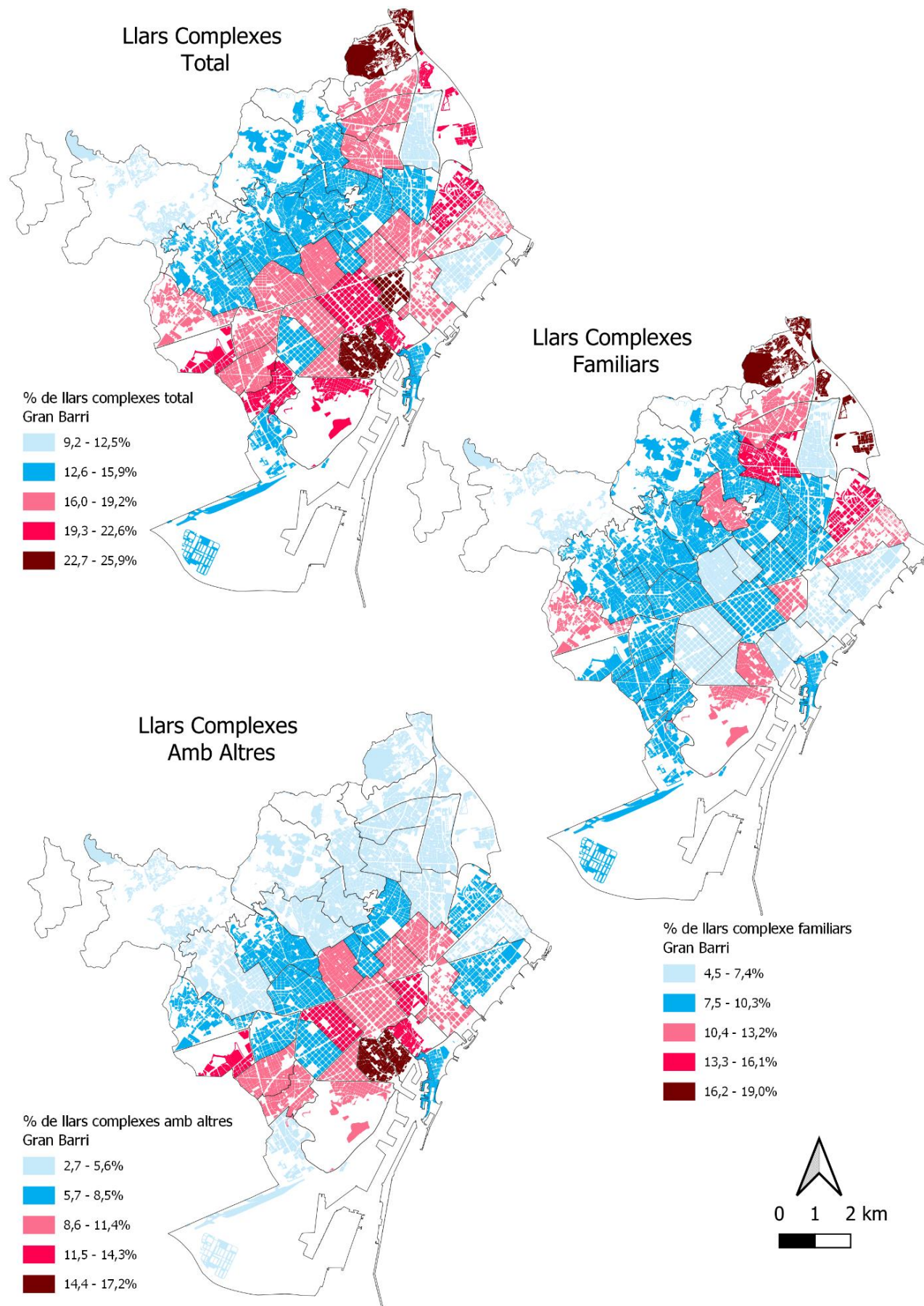
Nota 1: Les cel·les ressaltades amb representen els valors superiors al 40% i les ressaltades amb els valors superiors a 30%.

5.3. Distribució espacial de les llars complexes

Conèixer la distribució espacial de les llars complexes és essencial per comprendre com aquest fenomen s'estén i es concentra en el territori. Aquest enfocament **permet identificar patrons de segregació, desigualtats territorials o especialització del territori**, oferint una mirada més precisa sobre les dinàmiques socioespacials que les caracteritzen. Identificar les àrees on les llars complexes es concentren amb més intensitat és clau per dissenyar polítiques més ajustades a les necessitats insatisfetes d'habitatge amb més precisió i per afrontar les desigualtats territorials vinculades a aquest tipus de llars.

Figura 9. Percentatge de llars complexes a Barcelona per Gran Barri, 2017 – 2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB.

L'ESDB classifica les dades territorialment per Gran Barri (Figura 14 i Taula 6, Annex). En aquest sentit, s'ha calculat el percentatge de les llars complexes totals, amb vincles familiars i amb altres del total de llars de cada Gran Barri per al període 2017-2024 (Figura 9).

Els mapes mostren que **els barris amb proporció més alta de llars complexes són: el Raval (25,9%), el Gòtic (24,6%), Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona (22,8%),** el Fort Pienc (22,7%) i Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera (20,5%). En contrast, **els barris amb menor percentatge de llars complexes són Sant Andreu (9,2%), Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes (10,3%) i el Poblenou i Diagonal Mar (11,4%),** (Taula 7, Annex).

Tanmateix, quan es representen per separat les llars complexes familiars i les llars complexes amb altres sense vincles, s'observen clares diferències territorials.

Aquelles **llars complexes familiars es concentren principalment en barris de la zona nord de la ciutat i de tradició obrera,** on destaquen el barri Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona (19%), la Trinitat Vella, Baró de Viver i el Bon Pastor (17,3%) i Vilapicina, Porta, el Turó de la Peira i Can Peguera (14,2%).

En contrast, **els barris amb el percentatge més alt de llars complexes amb altres es troba, de nou, als barris del districte Ciutat Vella:** el Gòtic (17,2%), el Raval (15,2%) i Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera (14,3%). **Destaquen també l'Antiga Esquerra de l'Eixample (13,4%) i el barri de la Maternitat i Sant Ramon (12,8%) al districte de les Corts.**

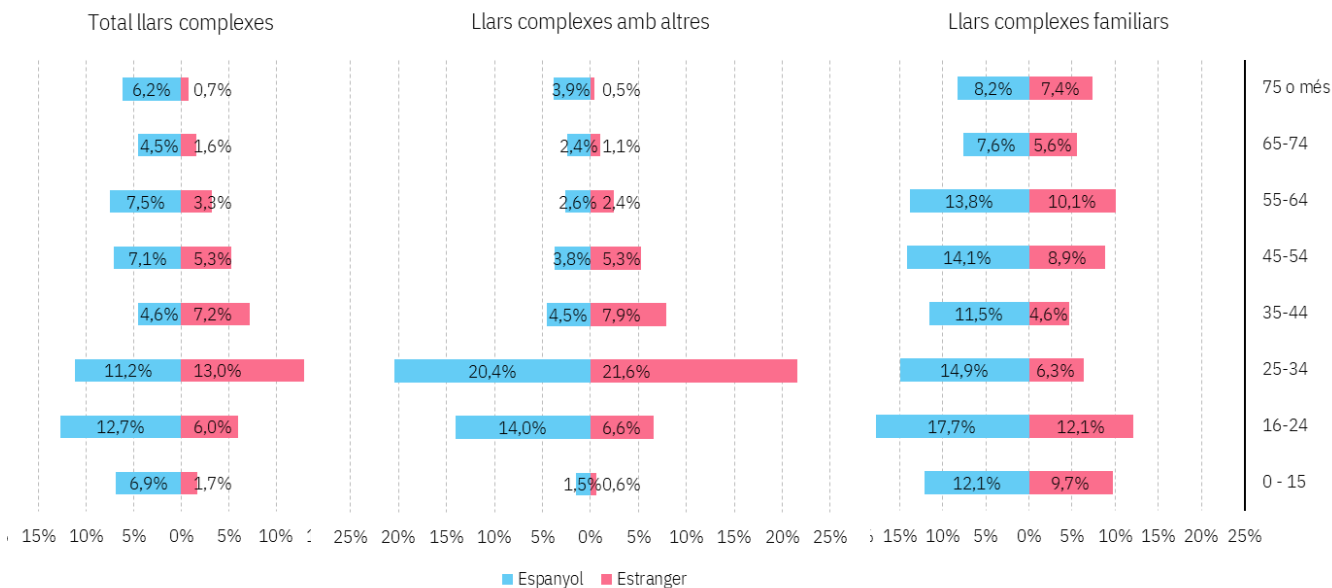
5.4. Edat de les de les persones en llars complexes

La Figura 10 mostra la distribució per edats de les persones que resideixen en llars complexes a Barcelona, segons origen (espanyol i estranger).

Les persones en llars complexes es concentren principalment en les franges d'edat adultes joves, especialment entre els 25 i els 44 anys, un patró que és més evident en la població d'origen estranger. La població autòctona presenta una distribució per edats lleugerament equilibrada, amb una presència més elevada de persones en edats adultes i avançades.

Figura 10. Edat de les persones en llars complexes a Barcelona per origen, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

Pel que fa a les persones en **habitatges compartits amb altres sense parentiu, és clar el perfil d'edat més jove. Destaca clarament el pes de la franja de 25 a 34 anys**, tant en la població d'origen espanyol (20,4%) com estranger (21,6%), amb valors significativament superiors als observats en la resta de franges d'edat.

Aquest patró suggereix que aquest tipus de llar està estretament vinculat a situacions residencials d'intensió transitòria, d'emancipació i a estratègies d'adaptació, especialment rellevants en la població d'origen estranger.

En les llars complexes familiars, la distribució per edats és més diversa. Tot i que continuen predominant lleugerament les edats adultes joves, augmenta el pes de les franges entre els 35 i els 54 anys, així com la presència de menors de 15 anys. Aquesta estructura pot indicar dinàmiques familiars més consolidades i formes de convivència intergeneracional.

Finalment, les franges d'edat més avançades (65 anys o més) són més presents entre la població d'origen espanyol, especialment en les llars complexes familiars (15,8%). Aquest patró pot estar associat a situacions de suport familiar o convivència voluntària, vinculades a les necessitats de cura en edats avançades.

5.5. Indicadors de risc de pobresa i/o d'exclusió social

L'ESDB proporciona dades sobre alguns indicadors clau de pobresa i exclusió que s'analitzen en contrast amb les persones residents en llars complexes.

En primer lloc, la taxa de risc de pobresa (TRP) es calcula a partir dels ingressos de la llar, d'acord amb els llindars establerts per l'INE i

ajustats segons el nombre de persones, l'edat i altres característiques de la llar.

La privació material severa (PMS) és un indicador de desenvolupament sostenible de la UE, vinculat a l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 1 (ODS 1), relatiu a la lluita contra la pobresa. Es calcula a partir de nou ítems que permeten identificar les llars que no poden permetre's: fer una setmana de vacances a l'any; consumir carn, peix o equivalents amb regularitat; fer front a despeses imprevistes d'almenys 700 €; mantenir l'habitatge a una temperatura adequada; no endarrerir-se en el pagament de les despeses de l'habitatge; i disposar d'un cotxe, telèfon mòbil, televisió i rentadora.

L'indicador de baixa intensitat de treball a la llar (BITH) mesura el percentatge de població en edat de treballar que ha treballat menys del 20% del seu potencial laboral durant l'últim any. La taxa AROPE (risc de pobresa i/o exclusió social) es construeix a partir d'aquests tres indicadors: les persones que compleixen almenys un dels criteris s'inclouen dins de l'ARPE.

D'aquesta manera, a la Taula 5 s'observa que **les persones nascudes a l'estranger presenten, de manera sistemàtica, taxes més elevades en tots els indicadors analitzats**, tant pel total de Barcelona com per les subcategories de llars complexes.

No obstant això, les llars complexes familiars en ambdós col·lectius mostren xifres major vulnerabilitat que les compartides amb altres, especialment en la taxa de risc de pobresa (TRP). En 2024 un 45,7% de les persones estrangeres i 31,7% de les d'origen espanyol residents en llars complexes familiars estan en risc de pobresa.

Aquesta classificació repercuteix dins de la taxa AROPE. **En 2024, el 50,4% de les persones estrangeres i el 34,2% de les espanyoles residents en llars complexes familiars es troben en risc de pobresa i/o exclusió social.**

En general, les persones en llars complexes familiars se situen en els nivells més elevats de risc, mentre que aquells en llars complexes amb altres mostren valors lleugerament inferiors, possiblement per l'efecte de compartir despeses entre adults que treballen.

Cal ressaltar que entre 2017 i 2024 es detecta una reducció moderada general dels indicadors analitzats, amb oscil·lacions a l'alça significatives en les dades del 2020, possiblement relacionades amb l'impacte de la pandèmia.

Taula 5. Percentatge de persones en llars complexes en risc de pobresa i/o exclusió social per origen, 2017 -2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

		Origen	2017	2020	2022	2024
AROPE (risc de pobresa i/o exclusió social)	Total Barcelona	Espanyol	21,5%	21,3%	23,0%	20,3%
		Estranger	39,2%	42,1%	37,3%	34,3%
	Complex familiar	Espanyol	30,4%	37,1%	35,9%	34,2%
		Estranger	57,5%	64,9%	60,0%	50,4%
	Complex amb altres	Espanyol	35,6%	31,4%	26,1%	28,2%
		Estranger	40,2%	34,1%	36,7%	27,9%
BITH (baixa intensitat de treball a la llar)	Total Barcelona	Espanyol	5,8%	6,6%	4,2%	5,7%
		Estranger	7,8%	11,4%	5,7%	7,6%
	Complex familiar	Espanyol	8,7%	10,2%	5,4%	4,9%
		Estranger	5,3%	14,3%	5,4%	3,6%
	Complex amb altres	Espanyol	7,3%	8,4%	2,2%	5,0%
		Estranger	10,0%	10,8%	9,2%	8,2%
PMS (privació material severa)	Total Barcelona	Espanyol	5,6%	4,2%	6,8%	4,5%
		Estranger	16,6%	16,4%	13,7%	13,1%
	Complex familiar	Espanyol	7,3%	9,0%	7,9%	6,9%
		Estranger	33,7%	28,4%	20,7%	19,9%
	Complex amb altres	Espanyol	8,8%	5,1%	5,6%	5,1%
		Estranger	7,4%	11,5%	11,3%	8,0%
TRP (taxa de risc de pobresa)	Total Barcelona	Espanyol	17,2%	17,6%	19,7%	16,5%
		Estranger	31,8%	36,8%	32,4%	28,3%
	Complex familiar	Espanyol	25,7%	31,7%	32,3%	31,7%
		Estranger	51,0%	59,8%	53,4%	45,7%
	Complex amb altres	Espanyol	28,0%	23,5%	24,2%	22,5%
		Estranger	30,4%	28,1%	31,1%	21,3%

Nota 1: Les cel·les ressaltades amb representen els valors superiors al 30%

6. L'habitatge compartit i les trajectòries residencials: marc teòric

En un context d'absència d'oferta d'habitatge assequible, de tensió en els preus i de números rècord en arribades de població nascuda a l'estranger, **l'habitatge compartit mitjançant el sotsarrendament i el lloguer d'habitacions adopten un rol rellevant en les trajectòries residencials de joves, població de rendes baixes i en el procés d'inserció residencial del col·lectiu immigrant** (Orozco-Martínez, 2025).

En aquest sentit, cal esmentar alguns conceptes clau per entendre les dinàmiques de l'habitatge compartit des de la teoria, com ara les insercions, trajectòries i estratègies residencials, les jerarquies internes i la classificació dels habitatges compartits segons l'ús dels espais.

6.1. Habitatge compartit desitjat i no desitjat

L'habitatge compartit es pot classificar com a desitjat i no desitjat. En el primer cas, comporta raons socials de conveniència o temporalitat, mentre que el no desitjat és principalment el resultat de dificultats econòmiques. Hemmens & Hoch (1996) descriuen quatre raons principals per compartir una llar:

1. Com a solució temporal d'una situació problemàtica d'emergència, necessitat o calamitat.
2. En situació de dependència per l'edat o malaltia.
3. A manera de subsidi, per estalviar diners o per poder accedir a millors ubicacions.
4. Com a estratègia residencial en etapes temporals de creixement, canvi, o un propòsit específic. Per aquesta raó comparteixen habitatge els estudiants, els joves emancipats recentment i part de la població immigrada en el procés d'inserció a la ciutat d'acollida.

No obstant això, s'ha detectat que la temporalitat teòrica de la quarta categoria acaba perpetuant-se, de manera que **resulta molt difícil abandonar el circuit de l'habitatge compartit**. A més, **el fenomen comença a estendre's cap aquells que són gradualment expulsats dels mercats tradicionals de lloguer i compra en zones de tensió de preus**, com ara Barcelona (Orozco-Martínez et al., 2023). Això permet afegir-hi una cinquena categoria:

5. **Comparteixen habitatge aquells que no tenen cap altra opció.**

6.2. Estratègies residencials

Les estratègies residencials descriuen les decisions que prenen les llars o els individus respecte als seus objectius d'habitatge, en un marc d'opcions limitat que condiona la seva capacitat de decisió (Bonvalet & Dureau, 2002).

Així, **les estratègies residencials són la intersecció entre necessitats i expectatives residencials de les llars i els recursos econòmics disponibles**; el ventall d'opcions estarà delimitat per factors contextuals estructurals de la ciutat, com ara les polítiques, el mercat **i el parc d'habitatges disponibles** (di Virgilio & Gil y de Anso, 2012). D'aquesta manera, les estratègies residencials determinaran la localització, característiques i el règim de tinença de l'habitatge.

Per altra banda, les estratègies canvien segons les oportunitats de millora (o no) de les llars, i són components clau de les seves trajectòries residencials.

Pel que fa a la població immigrada, s'ha confirmat que les seves estratègies residencials estan relacionades principalment amb el seu nivell de renda, però també amb el seu estatus migratori (Orozco-Martínez et al., 2023).

6.3. Trajectòries residencials migrants.

El concepte de trajectòria residencial sorgeix de la seva versió anglosaxona *housing career* i està definit com **la progressió dels habitatges que ocupa una llar d'acord amb les seves circumstàncies econòmiques i el seu cicle de vida** (Kendig, 1984), és a dir, segons les seves diferents estratègies residencials.

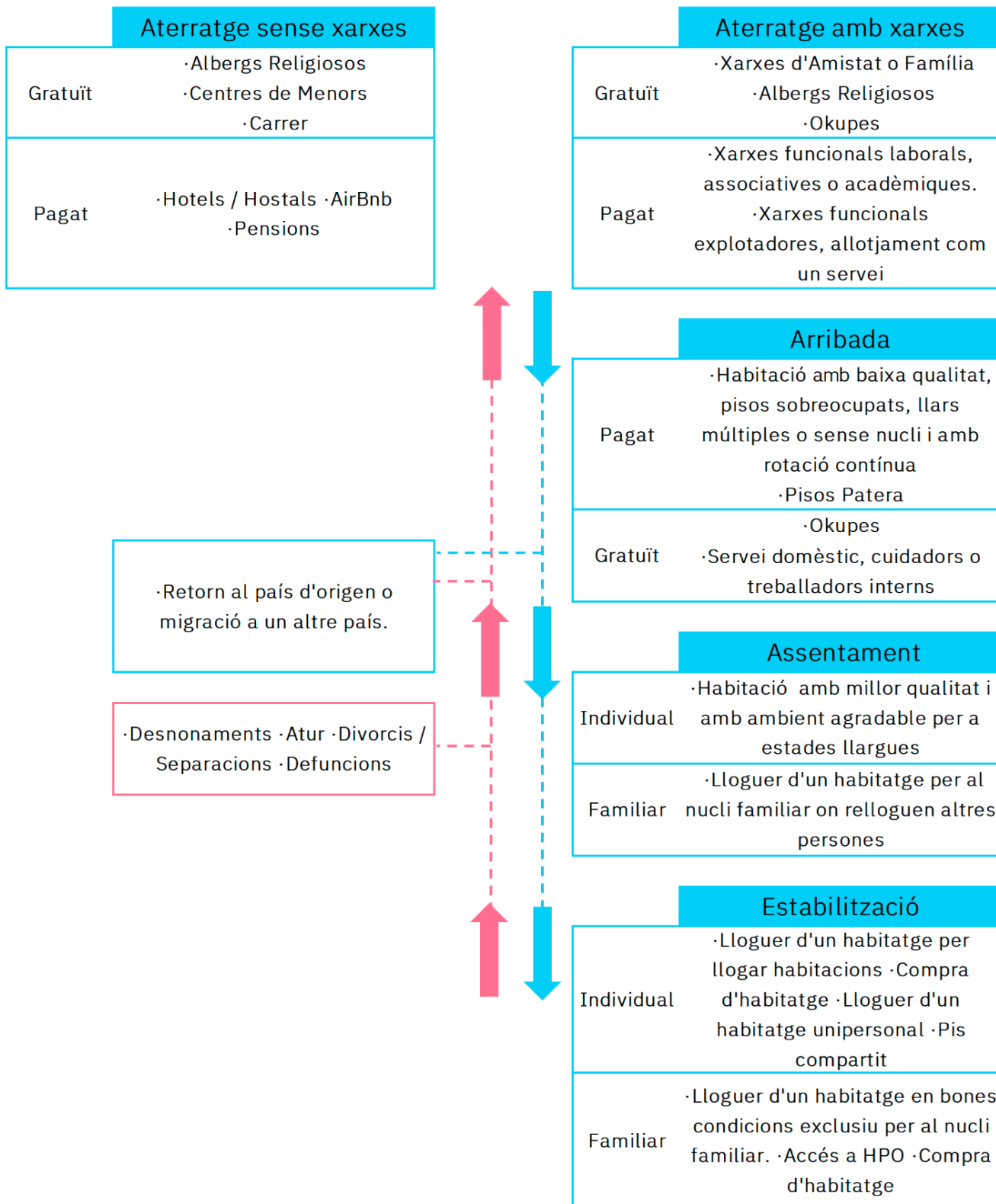
D'igual manera apareix el concepte *housing pathways*, per definir els patrons d'interacció entre habitatge i llar, en el temps i l'espai, fent referència al preu, qualitat, tinença de l'habitatge i les distintes composicions d'una llar (Clapham, 2002).

Per altra banda, **les trajectòries residencials de la població immigrada** García-Almirall & Frizzera (2008) les defineixen com **el procés dinàmic on interactuen, d'una banda, l'individu, el seu projecte migratori, el seu capital social i cultural, i de l'altra, la ciutat, el mercat residencial i la seva estructura social**. El projecte migratori fa referència als objectius i motivacions per migrar, si aquesta migració és temporal o definitiva, individual o familiar. Totes aquestes variables defineixen les estratègies residencials adoptades en diferents estadis d'aquest procés.

Aquesta trajectòria residencial del migrant està conformada per un seguit d'estratègies i tipologies d'habitatge identificades en cada etapa del procés d'inserció residencial. Els autors identifiquen quatre etapes: l'aterratge, l'arribada, l'assentament i l'estabilització. (Figura 11).

Figura 11. Esquema del procés d'inserció residencial de la població immigrada

Font: Elaboració pròpia a partir de Orozco-Martínez et al., 2023 i García-Almirall, 2008.

L'aterratge és una etapa breu de primer contacte amb la ciutat i aquí són claus les connexions amb xarxes d'amistat, familiars o funcionals que poden oferir aquesta primera acollida mentre l'immigrant s'integra al mercat de treball i pot pagar un habitatge independent.

En l'etapa d'**arribada**, **l'estratègia residencial més usual és una habitació en un habitatge compartit**, sovint amb qualitat deficient, la qual cosa comporta inestabilitat residencial.

Més tard, en la fase d'**assentament i amb relativa estabilitat laboral i econòmica**, **l'immigrant millora les condicions residencials**. Pot viure en habitacions amb millors condicions, llogar un habitatge d'ús exclusiu del nucli familiar o fins i tot, arriba a convertir-se en la persona que relloga les habitacions a altres immigrants.

Finalment, en l'etapa d'**estabilització es consolida el procés d'inserció residencial**, alguns arriben a ser propietaris d'un habitatge o a accedir a lloguers socials i el seu comportament residencial s'igualava al de la població autòctona (García-Almirall & Frizzera, 2008).

No obstant això, aquesta estabilització pot veure's alterada en funció de factors com la pèrdua de feina o altres circumstàncies personals, que poden provocar un retrocés en la trajectòria residencial. Així, **les trajectòries residencials no sempre són lineals ni progressives. Es detecten trajectòries residencials inverses**, on les condicions empitjoren amb el pas del temps **o, fins i tot, trajectòries precàries**, quan l'immigrant, malgrat portar molts anys a la ciutat d'acollida, continua en condicions residencials típiques de les etapes inicials d'inserció (Orozco-Martínez et al., 2023).

En un context de mercat residencial tens com el de Barcelona, aquestes insercions residencials són cada vegada més complicades, les etapes més esteses en el temps i les opcions residencials assequibles i que garanteixen un habitatge adequat són pràcticament inexistent.

6.4. Marc normatiu, jerarquies i ús dels espais

És important establir les lleugeres diferències entre tres tipologies d'habitatge compartit **d'acord amb el context normatiu espanyol** i en relació amb el règim de tinença de l'habitatge.

La primera tipologia és **un pis compartit**, on un grup de persones sense vincles familiars lloguen i comparteixen un pis **sense cap organització jeràrquica en la seva convivència**. Fins i tot, poden aparèixer tots els convivents en el contracte d'arrendament, que s'ajusta a les normes de la LAU⁶.

El segon tipus és el **lloguer d'habitacions** en un habitatge en règim de propietat, on **el propietari és qui les lloga**, visqui o no al pis. Aquesta modalitat està contemplada pel **Codi Civil espanyol** als articles generals relatius al lloguer.

Una tercera variant és el **sotsarrendament d'habitacions, que s'emmarca també en la LAU** que, amb autorització prèvia del propietari, **permet al llogater sotsarrendar habitacions**, sempre que l'habitatge en qüestió continuï sent la residència de l'inquilí titular del contracte del pis (Figura 12).

⁶ Llei d'Arrendaments Urbans de 1994.

Figura 12. Marc normatiu i jerarquies segons tinença de l'habitatge

Font: Elaboració pròpia.

	Pis Compartit	Lloguer Habitació	Sotsarrendament
Tinença Pis	Lloguer	Propietat	Lloguer
Convivència	Sense jerarquia	Amb jerarquia	Amb jerarquia
Marc Legal	LAU	Codi Civil	LAU- Art 8

En aquestes **dues últimes casuístiques, hi ha una jerarquització entre l'inquilí de l'habitació i el propietari o titular del contracte de l'habitatge**. En relació amb aquestes jerarquies, és necessari destacar alguns rols específics i relacions entre diferents actors que intervenen en l'habitatge compartit, visquin o no al pis.

En primer lloc, les agències immobiliàries que han professionalitzat el lloguer d'habitacions i fan d'intermediàries dels propietaris, aquestes estableixen les condicions i les normes d'ús de l'habitatge. Apareix també el rol de l'encarregat de pis, qui vetlla pel compliment de les regles de convivència des de dins, pot ser el llogater més antic o el designat per l'agència o el propietari.

Es troben també els petits propietaris que han professionalitzat també aquesta activitat. Hi ha qui se sent còmode sotsarrendant habitacions i cohabitant amb altres persones sense vincles familiars; també qui no està a gust, però relloga per no poder assumir un lloguer o una hipoteca de manera individual, i també estan els que exploten aquesta activitat per a obtenir beneficis econòmics (Orozco-Martínez et al., 2023).

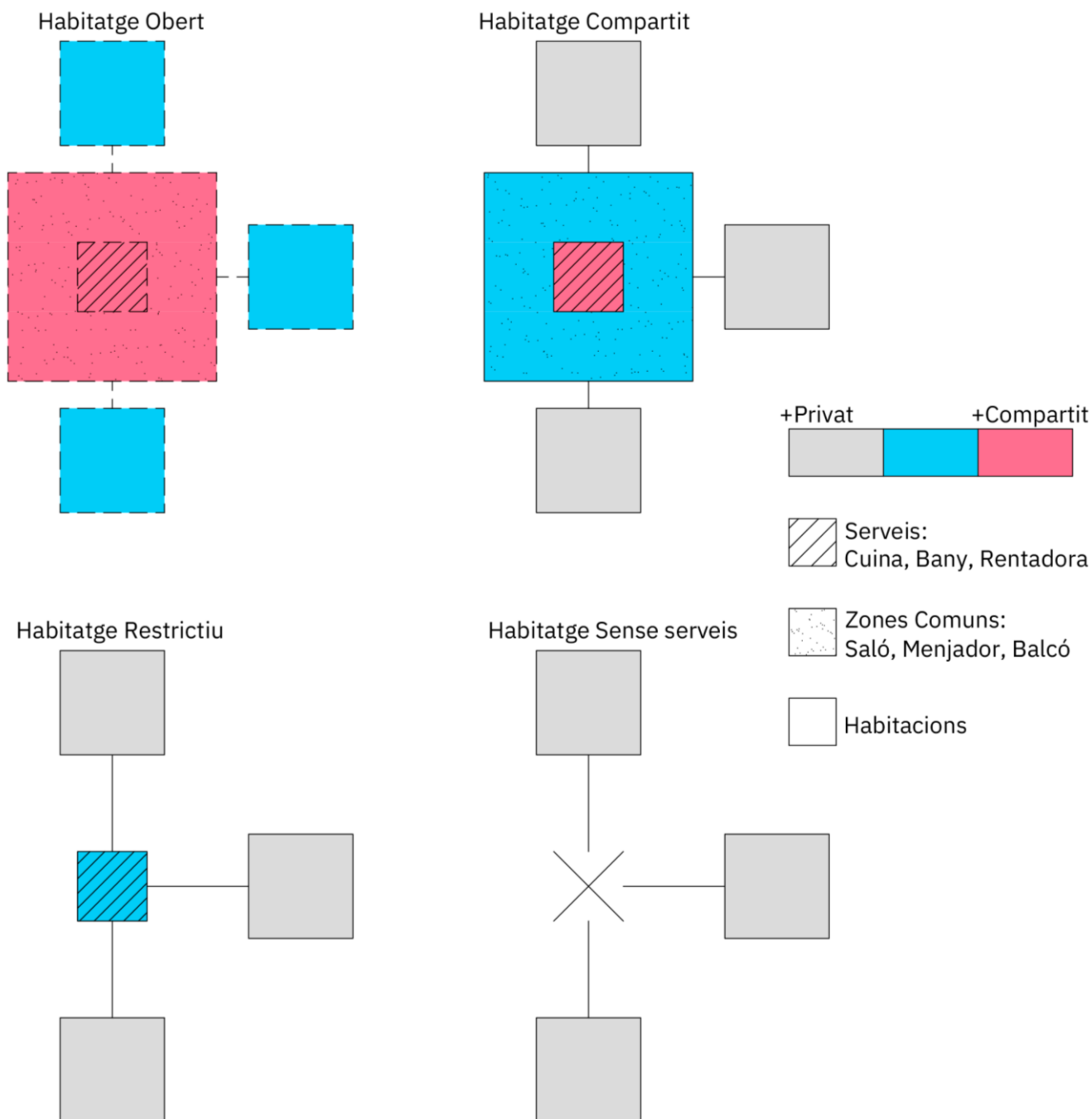
Així, **aquest perfil jeràrquic serà qui estableixi les normes de convivència i ús dels espais del pis**. Les normes de convivència fan referència principalment a la neteja i a la disponibilitat d'horaris per a l'ús dels espais comuns, com ara el saló i menjador, i dels serveis com la cuina, bany i rentadora. D'acord amb l'ús i disponibilitat dels espais, s'identifiquen quatre models d'habitatge compartit (Figura 13).

El primer correspon als habitatges oberts, on no hi ha cap restricció d'ús dels espais i les habitacions només es tornen privades a les nits. Una segona tipologia són els habitatges compartits, el model de convivència més estès. Les habitacions són privades, les zones comunes, com el saló o el menjador, estan disponibles per a tots, però generalment s'utilitzen seguint certs horaris o normes, mentre que per l'ús dels serveis no hi ha cap restricció.

Seguidament, l'habitatge restrictiu, on les habitacions són privades, l'ús dels serveis segueix normes establertes d'horari i l'ús de les zones comunes està restringit o és d'ús exclusiu de qui relloga les habitacions. Aquesta tipologia apareix també quan s'ha transformat el saló en una habitació addicional. Finalment, els habitatges sense serveis, on es lloguen habitacions només amb dret a fer ús del bany, la qual cosa obliga a haver de rentar la roba en bugaderies públiques, menjar en restaurants o preparar els aliments dins de l'habitació.

Figura 13. Quatre categories d'habitatge compartit segons l'ús dels espais

Font: Elaboració pròpia a partir de Orozco-Martínez et al., 2023.

6.5. Canals d'accés i submercats

Al voltant de l'habitatge compartit **sorgeixen diferents submercats d'habitacions**, als quals s'accedeix mitjançant diversos mecanismes que **poden ser visibles o invisibles**.

Dins dels submercats visibles, es troben **les plataformes en línia d'anuncis d'habitacions**, com ara Idealista, Badi, Piso Compartido, Uniplaces, Wallapop o Milanuncios, entre d'altres. En aquest àmbit, la informació sobre l'habitació és accessible a tothom, i el filtratge del perfil del llogater respon principalment al seu pressupost.

També en línia, existeix un segon submercat a les xarxes socials, majoritàriament en **grups de Facebook** creats explícitament per anunciar lloguers d'habitacions o en grups destinats a col·lectius específics, públics o privats. Aquí, el filtratge dels interessats sol basar-se en l'origen o a través de la llengua utilitzada als anuncis, limitant així l'accés a determinats perfils.

Un altre submercat correspon als canals visibles tradicionals, que inclouen **cartells i anuncis penjats** a biblioteques, centres educatius, locutoris, centres cívics o al carrer. Aquest canal filtra els perfils per afinitat amb activitats concretes o per origen, i reflecteix un accés més selectiu basat en proximitat i interaccions socials.

Finalment, en la categoria de mercat d'habitatge compartit invisible es troben totes aquelles **habitacions que es lloguen de veu a veu**, entre coneguts, xarxes de contactes o mitjançant la informació transmesa a través de cadenes migratòries. Aquestes habitacions mai arriben a ser publicades de manera oberta, i l'accés **depèn completament de l'existència d'una xarxa social prèvia**. Aquí s'evidencia la importància de les relacions socials i comunitàries en l'accés a l'habitatge compartit, alhora que revela possibles barreres d'exclusió per a aquelles persones que no formen part de cap d'aquestes xarxes.

7. Conclusions

L'objectiu principal d'aquest informe és aportar una aproximació metodològica per a la quantificació de l'habitatge compartit a la ciutat de Barcelona a partir de les llars classificades com a complexes i de l'explotació de les dades de l'ESDB. Aquesta és una realitat encara poc visible en les estadístiques oficials, malgrat la seva creixent centralitat en les trajectòries residencials de bona part de la població. Aquest exercici empíric permet tenir una lectura de les llars complexes com a expressió de necessitats d'habitatge insatisfetes.

Els resultats mostren que **l'habitatge compartit s'ha consolidat com una estratègia residencial estructural en un context de tensió del mercat de l'habitatge**. Lluny de ser una opció estrictament temporal o vinculada a etapes vitals concretes, el fet de compartir habitatge esdevé, cada vegada més, una solució prolongada en el temps i, en molts casos, l'única alternativa possible per accedir i mantenir un sostre a la ciutat.

L'anàlisi de les llars complexes permet constatar la magnitud de la situació. Per una banda, **amb el fenomen multi-llar** descrit per l'Oficina Municipal de Dades (2025) i que xifra les llars amb pressupost independent però que comparteixen habitatge en un **6,6% en 2024**. Per altra banda, amb la xifra de **llars que declaren en l'ESDB viure en una habitació, (2,2%)** al mateix any.

Aquest exercici ha calculat que el 8,1% de les llars de la ciutat són complexes sense vincles de parentiu, una categoria que pot reflectir de manera més directa situacions d'habitatge compartit entre persones no emparentades i que representen 57.500 llars a Barcelona en 2024. Per altra banda, les llars complexes de composició familiar són un 8,2% equivalent a 58.062 llars.

La comparació entre les dues aproximacions metodològiques utilitzades (la classificació de les llars segons pressupost i segons parentius) posa de manifest la utilitat i, alhora, les limitacions de cadascuna. Mentre que la classificació per pressupost permet identificar situacions d'independència econòmica, la classificació per parentius ofereix una lectura més afinada de les relacions de convivència i permet distingir entre coresidències funcionals de caràcter familiar i situacions d'habitatge compartit entre persones sense vincles.

La combinació d'ambdues metodologies es revela, així, com una **eina especialment potent per aproximar-se a la complexitat real de les unitats domèstiques i a les diferents formes que adopten les necessitats insatisfetes d'habitatge**. Tot i que per identificar d'una manera inequívoca aquest dèficit s'haurien de conèixer els desitjos i frustracions de les llars, que van més enllà de les dades, enquestes i instruments que usualment no esbrinen sobre els motius reals de coresidència.

Des del punt de vista socioeconòmic, les llars complexes, i especialment **les complexes amb altres, es caracteritzen per una elevada**

dependència del règim de lloguer, una despesa més elevada en habitatge i una presència significativa de rendes baixes i molt baixes, sobretot entre la població estrangera. Aquestes condicions confirmen que, en molts casos, **l'habitatge compartit no respon a una elecció voluntària, sinó a una estratègia de supervivència residencial en un mercat altament excloent.**

Les d'aquest estudi tenen implicacions rellevants per a les polítiques públiques d'habitatge. En primer lloc, **posen de manifest la necessitat d'incorporar l'habitatge compartit en el càlcul del dèficit residencial i de les necessitats d'habitatge insatisfetes**, superant una visió centrada exclusivament en el nombre d'habitatges, la grandària de la llar i/o les taxes de principalitat.

En segon lloc, evidencien **la importància de millorar els instruments estadístics existents, incorporant preguntes que permetin captar els motius de la coresidència**, el grau de voluntarietat i la qualitat de les condicions residencials. Sense aquesta informació, una part significativa de la precarietat residencial continua quedant oculta.

En síntesi, aquest estudi posa en relleu que **l'habitatge compartit és una peça central del sistema residencial barceloní contemporani.** Reconèixer-lo, mesurar-lo adequadament i integrar-lo en el disseny de les polítiques d'habitatge és un pas imprescindible per avançar cap a una ciutat que garanteixi el dret a un habitatge adequat per al conjunt de la seva població.

8. Referències

- Bonvalet, C., & Dureau, F. (2002). Los modos de habitar: unas decisiones condicionadas. En *Metrópolis en movimiento: una comparación internacional*. (pp. 69–98). Alfaomega.
- Clapham, D. (2002). Housing pathways: A post modern analytical framework. *Housing, Theory and Society*, 19(2), 57–68.
<https://doi.org/10.1080/140360902760385565>
- di Virgilio, M. M., & Gil y de Anso, M. L. (2012). Estrategias habitacionales de familias de sectores populares y medios residentes en el área metropolitana de Buenos Aires (Argentina). *Revista de Estudios Sociales*, 44, 158–170. <https://doi.org/10.7440/res44.2012.15>
- García-Almirall, P., & Frizzera, A. (2008). La trayectoria residencial de la inmigración en Madrid y Barcelona. Un esquema teórico a partir del análisis cualitativo. *ACE: Architecture, City and Environment*, 8, 39–52.
<https://doi.org/10.5821/ace.v3i8.2456>
- Hemmens, G., & Hoch, C. (1996). Shared Housing in Low Income Households. En G. Hemmens, C. Hoch, & J. Carp (Eds.), *Under one roof. Issues and innovations in shared housing*. State University of New York Press.
- Instituto Nacional de Estadística, INE (2001). *Definiciones Censales Básica, Censo 2001*. Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital de España.
- Instituto Nacional de Estadística, INE (2013). *Censo de Población y Viviendas 2011*. Ministerio de Asuntos Económicos y Transformación Digital de España.
- Kendig, H. (1984). Housing Careers, Life Cycle and Residential Mobility: Implications for the Housing Market. *Urban Studies*, 21(3), 271–283.
<https://doi.org/10.1080/00420988420080541>
- Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona. (2024). *L'habitatge a la metròpoli de Barcelona en el 2023: assequibilitat i accés. Informe anual*. Institut Metròpoli
- Oficina Municipal de Dades. (2025). *Informe de resultats Enquesta Sociodemogràfica de Barcelona (ESDB) 2024*. Departament d'Estudis d'Opinió
- Orozco-Martínez, C. (2025). *Vivienda compartida e inmigración: Análisis del subarriendo y el alquiler de habitaciones en el Área Metropolitana de Barcelona*. [Universitat de Barcelona].
<http://hdl.handle.net/10803/695016>
- Orozco-Martínez, C., Bayona-i-Carrasco, J., & Gil-Alonso, F. (2023). El papel del subarriendo en las trayectorias residenciales de la población inmigrante: el caso del Área Metropolitana de Barcelona. *EURE*, 49(147), 1–24. <https://doi.org/10.7764/EURE.49.147.10>
- Orozco-Martínez, C., Bayona-i-Carrasco, J., & Gil-Alonso, F. (2024). Vivienda e inmigración: el subarriendo y la vivienda compartida a través

de los hogares sin núcleo. *Ciudad y Territorio Estudios Territoriales*, 56(221), 817–836. <https://doi.org/10.37230/CyTET.2024.221.5>

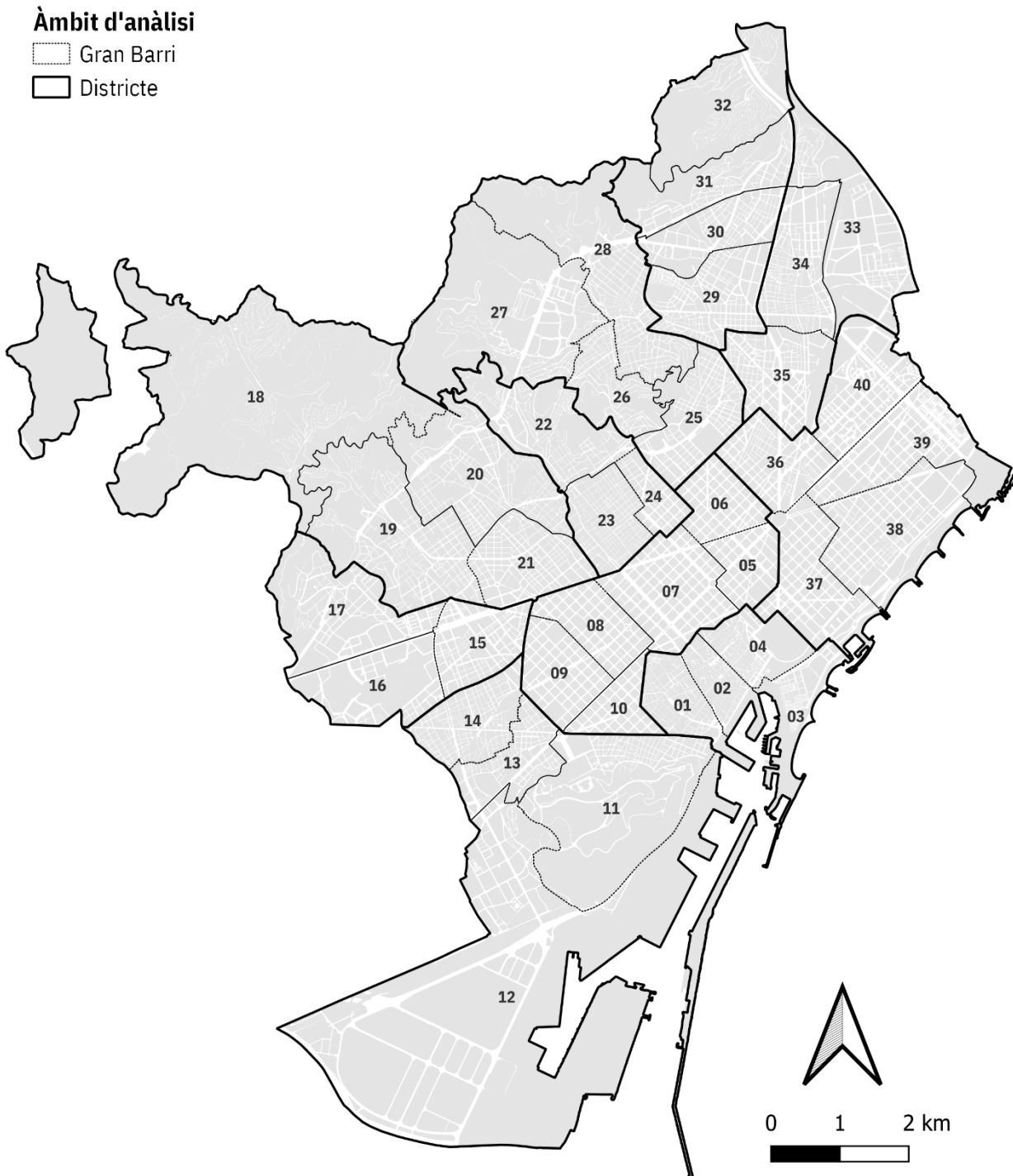
Orozco-Martínez, C., Bayona-i-Carrasco, J., & Gil-Alonso, F. (2025). Shared Housing and Foreign-Born Population: the Existence of a Dual Residential Market of (Sub)let Rooms in Barcelona. *ACE: Architecture, City and Environment*, 19(57), 0–2. <https://doi.org/10.5821/ace.19.57.13161>

United Nations. (2017). Principles and recommendations for population and housing censuses. En *Statistics Division (Vol. 3, Issue March)*. United Nations Publication.

9. Annex

Figura 14. Divisió Administrativa de Barcelona per Gran Barri i Districtes.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Barcelona (CartoCBN)

Taula 6. Gran Barris de Barcelona.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Ajuntament de Barcelona (CartoCBN)

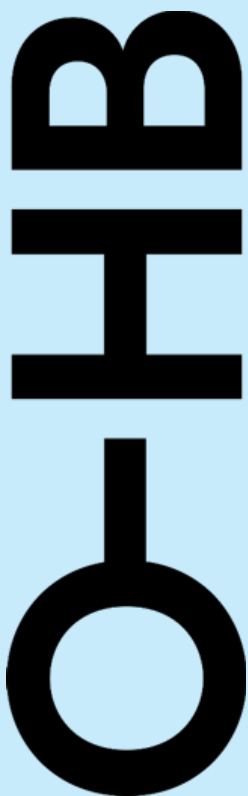
Codi	Gran Barri	Codi	Gran Barri
01	el Raval	21	Sant Gervasi - Galvany
02	el Barri Gòtic	22	Vallcarca, el Coll i la Salut
03	la Barceloneta	23	la Vila de Gràcia
04	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	24	el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
05	el Fort Pienc	25	el Guinardó
06	la Sagrada Família	26	el Carmel i Can Baró
07	la Dreta de l'Eixample	27	els Barris de la Vall d'Hebron
08	l'Antiga Esquerra de l'Eixample	28	Horta i la Font d'en Fargues
09	la Nova Esquerra de l'Eixample	29	Vilapicina, Porta, el Turó de la Peira i Can Peguera
10	Sant Antoni	30	la Guineueta, Verdum i la Prosperitat
11	el Poble-sec	31	Canyelles, Roquetes i la Trinitat Nova
12	la Marina i la zona franca - port	32	Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona
13	la Font de la Guatlla, Hostafrancs i la Bordeta	33	la Trinitat Vella, Baró de Viver i el Bon Pastor
14	Sants i Badal	34	Sant Andreu
15	les Corts	35	la Sagrera, el Congrés i Navas
16	la Maternitat i Sant Ramon	36	el Clot i el Camp de l'Arpa
17	Pedralbes	37	el Parc, la Llacuna i la Vila Olímpica
18	Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes	38	el Poblenou i Diagonal Mar
19	Sarrià i les Tres Torres	39	el Besòs, Maresme i Provençals
20	Sant Gervasi, la Bonanova i el Putxet	40	Sant Martí, la Verneda i la Pau

Taula 7. Percentatge de llars complexes totals, familiars i amb altres per Gran Barri, 2017-2024.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'ESDB 2017 - 2024.

Districte	Gran Barri	% Total Llars Complexes	% Llars Complexes Amb altres	% Llars Complexes Familiars
Ciutat Vella	el Raval	25,9	15,2	10,7
Ciutat Vella	el Barri Gòtic	24,6	17,2	7,4
Ciutat Vella	la Barceloneta	14,4	6,3	8,1
Ciutat Vella	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	20,5	14,3	6,2
Eixample	el Fort Pienc	22,7	12,0	10,6
Eixample	la Sagrada Família	18,4	9,2	9,2
Eixample	la Dreta de l'Eixample	19,6	10,7	8,9
Eixample	l'Antiga Esquerra de l'Eixample	17,9	13,4	4,5
Eixample	la Nova Esquerra de l'Eixample	13,4	6,9	6,4
Eixample	Sant Antoni	17,2	9,9	7,3
Sants-Montjuïc	el Poble-sec	20,4	10,0	10,4
Sants-Montjuïc	la Marina i la zona franca - port	15,1	5,0	10,1
Sants-Montjuïc	la Font de la Guatlla, Hostafrancs i la Bordeta	20,2	11,0	9,2
Sants-Montjuïc	Sants i Badal	17,7	8,6	9,1
Les Corts	les Corts	17,8	8,0	9,9
Les Corts	la Maternitat i Sant Ramon	20,3	12,8	7,6
Les Corts	Pedralbes	18,8	6,1	12,7
Sarrià-Sant Gervasi	Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes	10,3	3,0	7,4
Sarrià-Sant Gervasi	Sarrià i les Tres Torres	13,4	5,3	8,2
Sarrià-Sant Gervasi	Sant Gervasi, la Bonanova i el Putxet	14,5	7,0	7,5
Sarrià-Sant Gervasi	Sant Gervasi - Galvany	15,9	8,0	7,9
Gràcia	Vallcarca, el Coll i la Salut	14,2	4,9	9,3
Gràcia	la Vila de Gràcia	16,5	10,7	5,8
Gràcia	el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	13,7	6,8	6,9
Horta-Guinardó	el Guinardó	15,6	6,4	9,2
Horta-Guinardó	el Carmel i Can Baró	15,7	4,5	11,2
Horta-Guinardó	els Barris de la Vall d'Hebron	14,4	4,1	10,3
Horta-Guinardó	Horta i la Font d'en Fargues	14,4	4,8	9,5
Nou Barris	Vilapicina, Porta, el Turó de la Peira i Can Peguera	17,1	3,0	14,2
Nou Barris	la Guineueta, Verdum i la Prosperitat	16,5	3,5	13,0
Nou Barris	Canyelles, Roquetes i la Trinitat Nova	18,3	5,2	13,1
Nou Barris	Torre Baró, Ciutat Meridiana i Vallbona	22,8	3,8	19,0
Sant Andreu	la Trinitat Vella, Baró de Viver i el Bon Pastor	20,0	2,7	17,3
Sant Andreu	Sant Andreu	9,2	3,1	6,1
Sant Andreu	la Sagrera, el Congrés i Navas	13,8	4,6	9,2
Sant Martí	el Clot i el Camp de l'Arpa	17,2	8,7	8,5
Sant Martí	el Parc, la Llacuna i la Vila Olímpica	16,1	9,9	6,1
Sant Martí	el Poblenou i Diagonal Mar	11,4	5,7	5,7
Sant Martí	el Besòs, Maresme i Provençals	18,2	5,3	12,8
Sant Martí	Sant Martí, la Verneda i la Pau	20,0	6,6	13,4

Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona

Ajuntament
de Barcelona

Àrea
Metropolitana
de Barcelona

Diputació
de Barcelona

Generalitat
de Catalunya

AMB EL SUPORT DE:
Associació de Gestors
de Polítiques Socials
d'Habitatge de Catalunya

 **Institut
Metròpoli**

ENS TROBARÀS A:
Plaça de la Vila de Gràcia 6, baixos
08012 Barcelona
info@ohb.cat

SEGUEIX-NOS:
www.ohb.cat
@OMHBcn